

Jak vybrat portrétního fotografa

JAN ZEMAN
PHOTOGRAPHY

Jak vybrat portrétního fotografa

Proč se nechat
fotografovat fotografem
a ne majitelem
fotoaparátu

Kvůli nesrovnatelně vyšší kvalitě fotografií dané znalostmi a zkušenostmi fotografa. A je jedno zda se jedná o profesionála nebo nadšeného a vzdělaného amatéra. Ne kvůli čistě technické kvalitě snímků, tu Vám díky kvalitě a dostupnosti současné techniky nabídne každý majitel fotoaparátu, ale kvůli jeho obsahové a také umělecké hodnotě.

Jak vybrat portrétního fotografa

Díky marketingové masáži výrobců fotoaparátů má dnes každý člověk pocit, že fotografie pořizuje fotoaparát a ne fotograf. Tak tomu ale není. Fotoaparát je pouze nástroj, stejně jako např. malířský štětec nebo housle.

Fotografie je regulérní umělecká disciplína srovnatelná s malířstvím, sochařstvím či hudbou. Má svá (dvě století objevovaná) pravidla a vyžaduje od fotografa kromě jejich znalostí také určitou dávku talentu a obrovskou dávku praxe. Stejně jako se člověk nestane za dvě hodiny houslovým virtuózem tím, že si zakoupí housle a zjistí, jak se drží a používá smyčec, tak se nestane fotografem tím, že si zakoupí špičkový fotoaparát s drahými objektivy a naučí se zaostřit a exponovat snímek. Fotografování není jen o technice a obdobně jako kvalitnější malířský štětec automaticky neznamena kvalitnějšího

© Jan Zeman, 2014

Stylizovaný portrét. Nasvíceno soustavou zábleskových světel.

malíře, tak kvalitnější fotoaparát automaticky neznamena kvalitnějšího fotografa.

O celkové kvalitě fotografie rozhoduje práce se světlem (termín fotografie v překladu znamená „kresba světlem“), práce s úhlem záběru a jeho perspektivou, práce s hloubkou ostrosti, kompozice a expozice. Rozhodující pro kvalitní výsledek je v tomto případě právě zmíněná kresba světlem. Fotografie je dvourozměrné médium, na které se snažíme zachytit třírozměrný svět. K tomu slouží právě práce se světlem a tedy i stíny, které pomáhají lidskému mozku interpretovat obraz jako prostorový. V okamžiku, kdy není fotografováno za použití kresebného světla (ať už přirozeného nebo umělého) je fotografie plochá a nezajímavá. Práce se světlem je to, co v největší míře odděluje fotografa od majitele fotoaparátu.

Jak vybrat portrétního fotografa

Výše zmíněné platí obecně pro každý obor fotografie. V portrétní fotografii jsou ovšem další zmíněné aspekty stejně důležité. Závisí na znalostech a zkušenostech fotografa. Každý člověk má své přednosti, které by rád zdůraznil a nedostatky, které by chtěl potlačit. Zkušený fotograf ví, jak portrétovaného člověka vhodně nasvítit, jak ho nastavit vůči fotoaparátu, z jakého ho snímat úhlu a jak si pohrát s perspektivou záběru, aby byl výsledný portrét co nejlichotivější. Zkušený fotograf dokáže potlačit nedostatky a zdůraznit přednosti, také dokáže portrétovaného uvolnit, takže snímky nepůsobí křečovitě.

Dnešní fotoaparáty jsou natolik kvalitní, že dokáží v 90% případů určit správnou expozici. Všechno ostatní má v rukou pouze fotograf. Žádný sebelepší fotoaparát za něj snímek nenakomponuje, nerozhodne o nejhod-

© Jan Zeman, 2014

Kreativní práce s kompozicí a hloubkou ostrosti. Portrét muže se psem, v zadním plánu fotografie je naznačen jeho hrající si syn. Fotografováno teleobjektivem v přirozeném světle.

nějším úhlu záběru, neumístí fotografovaný subjekt v prostoru, nepřiměje portrétovaného k zajímavému výrazu ani nevyřeší logické a funkční nasvětlení subjektu a scény.

Američtí fotografové používají termín „Make Picture vs. Take Picture“. Vyjadřují tak rozdíl mezi tím vytvořit fotografii a poříditi fotografii. Nechte se tedy fotografovat tím, kdo fotografie nepořizuje, ale tvoří. Tedy fotografem.

Jak si lidé představují fotografii

Existují desítky oborů fotografie, ale většina lidí si pod pojmem fotografie představí reportážní či dokumentární snímek. To je logicky dáno tím, že jsme díky novinám, internetovému zpravodajství a zpravodajským časopisům denně vystaveni tisícům takových záběrů. Problém je, že u zpravodajských snímků jsou primárně kladeny nároky na obsahovou část fotografie a není na ně v dnešní době kladen požadavek

© Jan Zeman, 2014

Fashion portrét stylizovaný do retro stylu. Nasvíceno soustavou zábleskových světel.

technické a umělecké kvality (dříve tomu bývalo jinak). Toho jsme dennodenně svědky, když novinovou zprávu (mnohdy velmi nevalné kvality) doprovází obdobně kvalitní „výcvak“ z mobilního telefonu a většina konzumentů těchto zpráv se nad tím už ani nepozastavuje.

Lidé zvyklí vídat takto „kvalitní“ fotografie berou tyto jako normu a většinou ani netuší, že si můžou za poměrně nízkou částku, která je vzhledem k historické hodnotě portrétních fotografií prakticky zanedbatelná, najmout kvalitního portrétního fotografa. Spokojí se se záznamem reality, která je navíc značně zkreslená, na mobilní telefon.

Jak vybrat portrétního fotografa

Jak vybrat vhodného portrétního fotografa

V dnešní době je to celkem jednoduché. Zadáte v internetovém vyhledávací termín „portrétní fotograf“ a k němu požadované město a získáte odkaz na weby stovek fotografů. Je dobré si určit, kolik peněz jste ochotni za fotografování utratit, ale určitě by to neměl být rozhodující faktor. Také se nerozhodujte na základě většího množství dodaných fotografií. Nabídka typu, že Vám někdo odvede práci za polovinu

© Jan Zeman, 2014

Fashion portrét s dynamickou pózou a výrazně kresebným nasvícením systémovým bleskem umístěným mimo tělo fotoaparátu.

peněz než ostatní a za tuto cenu dostanete X stovek fotografií jsou značně podezřelé. Fotografie pravděpodobně dostanete, ale nebudou kvalitně zpracovány a obdržíte stovky variací jedné a té samé fotografie, ve kterých se budete zoufale snažit najít alespoň jeden zdařilý snímek. Tudy cesta určitě nevede, takovéto nabídky spíše hovoří o tom, že fotograf neví, co dělá a tak pořídí velké množství záběrů s nadějí, že se některý z nich povede.

Kvalitní fotograf s Vámi sice také nafotí větší množství variací jednotlivých snímků (desítky), ale ty podrobí pečlivé redakci a vybrané pro Vás kvalitně upraví. Výsledkem fotografování je tedy několik málo snímků, ale každý je unikátní a pečlivě zpracovaný. Chtějte raději jednu dokonalou fotografii, i kdyby Vás měla stát o něco více, než stovku průměrných záběrů za polovinu peněz. Vždy

Jak vybrat portrétního fotografa

upřednostňujte kvalitu před kvantitou. Nekupujete přece rohlíky, ale obraz Vaší osobnosti, který ve Vaší rodině přežije několik generací.

Rozhodující při výběru tedy je prohlédnout si portfolia fotografů a vybrat si, které nejvíce sedí Vašemu stylu. Každý člověk má jiný styl a to co vyhovuje jednomu, nemusí vůbec vyhovovat druhému. To, že se Vám některé portfolio nelíbí nutně neznamená, že fotograf je špatný. Jenom má třeba odlišný styl. Také cena za fotografování mnohdy nemusí korespondovat s kvalitou. Zavedený známý fotograf si může účtovat větší částku, zatímco méně známý fotograf Vám může za zlomek ceny nabídnout srovnatelnou službu. Proto se vždy rozhodujte podle portfolia fotografa a vybírejte podle svého vkusu. Nenechte se ovlivnit okolím.

© Jan Zeman, 2014

Fashion portrét pořízený v přirozeném protisvětle. Modelka je nasvícena zlatou odraznou deskou.

Je fajn, když dostanete fotografie v digitální podobě, ale vizitkou fotografa jsou vytištěné fotografie. Vytištěná fotografie na velkém formátu a kvalitním médiu si najde místo ve Vaší domácnosti a bude tak plnit svou roli. Soubory uložené v počítači otevřete párkrát a po roce si už ani nevzpomenete, že nějaký portrét vůbec máte.

Řešením je nechat si fotografie vytisknout (pokud je ovšem dostanete v tiskové velikosti). Já osobně doporučuji obrátit se na fotografa, který Vám fotografie dodá již vytištěné. Velkou roli zde hraje tzv. správa barev, která řeší barevnou interpretaci fotografie napříč jednotlivými zařízeními (fotoaparát, monitor, tiskárna, tiskové médium).

Pokud Vám papírovou fotografii vyhotoví přímo fotograf, tak máte jistotu, že fotografie bude vypadat tak, jak ji jako

Jak vybrat portrétního fotografa

autor zamýšlel a bude bez různých tonálních a barevných posunů.

© Jan Zeman, 2014

Kreativní portrét. Výsledná fotografie je složena z pěti dílčích záběrů. Nasvíceno soustavou zábleskových světel.

Jaké rozlišujeme typy portrétní fotografie

Portrétní fotografie je velice široký obor. V našich malých podmínkách se většina fotografů orientuje na obor jako celek. Na velkých zahraničních trzích jsou fotografové více specializováni, takže někdo fotí jenom děti a rodiny, někdo pouze fashion a jiný zase obličej.

Mezi u nás nejrozšířenější kategorií spadá focení aranžovaných portrétů. Ty se většinou fotografují v ateliéru na jednolitěm pozadí. Tento styl dožívá z dob

Jak vybrat portrétního fotografa

minulých a já osobně ho vidím jako takovou nouzovou variantu, pokud se nedá fotit v nějakém zajímavém exteriéru či interiéru. Další častou formou portrétu je reportážní typ portrétování, kdy se fotograf snaží zachytit portrétovaného při jeho obvyklé činnosti (práce, zábava). I v případě reportážního stylu fotografování portrétu je potřeba pracovat se všemi fotografickými nástroji (světlo, kompozice, úhel pohledu, perspektiva).

Zajímavé a oblíbené zejména u mladší generace jsou kreativní a stylizované portréty, kdy je portrétovaný vpraven do nějaké konkrétní role. Může se např. jednat o napodobení scény z nějakého filmu nebo jiného audiovizuálního díla.

Z úže zaměřených typů portrétní fotografie jsou v dnešní době velmi oblíbené fotografie novorozeňat a také

© Jan Zeman, 2014

Glamour portrét. Fotografováno u okna v přirozeném protisvětle. Modelka je dosvícena odraznou deskou.

nastávajících maminek pokud možno i s tatínkem.

Ženy se také nechávají fotografovat ve stylu boudoir, který vyjadřuje intimní ženskou krásu. Tyto portréty jsou většinou zasazeny do prostředí ložnice a žena je oblečena v atraktivním prádle. Fotografie vyzařují její krásu a něhu a mnohdy slouží jako dar pro partnera.

Modelky, které potřebují rozšířit svůj book, se fotí ve stylu fashion (fotografie módy) nebo glamour. Základním rozdílem mezi fashion a glamour fotografií je to, že glamour je primárně o fotografované ženě, zatímco fashion je o fotografované módě, od které modelka nesmí odvádět pozornost.

Glamour v západním pojetí představuje fotografie spoře oděných žen s erotickým nábojem. Glamour fotografie ovšem neodhalují choulostivé partie těla. Pokud

Jak vybrat portrétního fotografa

na nich chybí oblečení, tak se zakryjí jiným způsobem.

Protipólem glamour fotografie je klasický akt, který choulostivé partie těla může odhalovat, ale fotografie nemá mít erotický náboj. Úkolem aktu je umělecky ztvárnit krásu lidského těla.

Podoba portrétní fotografie se neustále vyvíjí v čase a zahrnuje spoustu ikonických stylů z různých období. Známý je např. klasický hollywoodský styl, ve kterém je použito tmavé pozadí a portrétovaný vystupuje ze tmy nasvícen jedním tvrdým reflektorem. Pro 80. léta je klasické použití různě barevných světél pro nasvícení portrétů. V současné době zažívá obrovský boom pin-up styl, tedy retro styl napodobující americké fotografie z 50. let. Modelky jsou upraveny v tomto stylu, jsou použity klasické rekvizity a fotografie jsou v tomto

stylu i upraveny. U nás jsou také velmi oblíbená 60. léta a poslední dobou jsem zaznamenal oblibu fotografií ve stylu přelomu 19. a 20. století.

© Jan Zeman, 2014

Kreativní portrét, který je ve skutečnosti portrétem reportážním. Vyfotografoval jsem modelku nalíčenou jako Kleopatru, když si u okna kontrolovala svůj mobilní telefon.

Základní aspekty portrétní fotografie a prohřešky vůči nim

Jak jsem uvedl v předchozích kapitolách, o technické kvalitě fotografií rozhoduje práce se světlem, kompozicí, perspektivou a expozicí. O celkovém vyznění pak práce s portrétovaným. Zde hrají významnou roli zejména výraz portrétovaného a póza.

Různé typy fotografie vyžadují odlišný přístup prakticky ve všech zmíněných aspektech. Zatímco romantický portrét může mít lehce neostrou kresbu

© Jan Zeman, 2014

Beauty shot, jedna z podmnožin fashion portrétu. Fotografováno proti nasvícenému pozadí. Nasvíceno zábleskovými světly a odraznou deskou.

způsobu fotografováním v protisvětle a velmi jemné stíny díky velmi rozptýlenému světlu, fashion fotografie mohou být naopak řezavě ostré s tvrdými stíny způsobenými ostrým nasvícením soustavou zábleskových světel. U glamour fotografie očekáváme smyslný výraz a ladné křivky, zatímco pro fashion jsou typické dynamické pózy s nezájmem působícím výrazem (modelka nesmí odvádět pozornost od fotografované módy).

Výše uvedené samozřejmě není žádné dogma a různé styly se mohou vhodně prolínat. Nicméně u každé fotografie je potřeba dodržet potřebnou technicko-uměleckou kvalitu dodržením jistých pravidel. V případě, že se fotograf rozhodne některé z pravidel porušit, měl by tak učinit pouze z důvodu tvůrčího záměru a nikoliv ze své neznalosti nebo

Jak vybrat portrétního fotografa

nedůslednosti. Pojďme se blíže podívat na jednotlivé aspekty fotografie.

Světlo

Nejdůležitější a mezi majiteli fotoaparátů nejpodceňovanější aspekt fotografie. Bez kvalitního světla není ve fotografii potřebná kresba. Fotografovat můžeme ve světle přirozeném, s umělým zdrojem světla nebo s použitím kombinace světla přirozeného a umělého. Kvalita světla je dána velikostí světelného zdroje, jeho polohou vůči subjektu a jeho barvou (teplotou chromatičnosti). Relativní velikost světelného zdroje ovlivňuje, zda bude světlo tvrdé (bude tvořit ostré stíny) nebo rozptýlené (stíny jsou jemné). Směr světla ovlivňuje jeho kresebnost. Přímé nasvícení vytvoří zcela plochý obraz bez kresby, zatímco boční nasvícení portrétovaného pěkně vymodeluje.

© Jan Zeman, 2014

Low-key portrét. Kreativní práce se zábleskovým světlem. Pozadí je ponecháno ve tmě a modleka vykreslena měkkým směrovým světlem.

Barva světla je dána typem světelného zdroje. Portrétům sluší teplejší odstíny. Např. zlatá barva zapadajícího slunce.

Z tvůrčího hlediska je pro fotografa nejjednodušším typem svícení použití umělého zdroje světla. Toto je ovšem složitější z technického hlediska. Dokonalé ovládnutí světla a záblesků vyžaduje znalosti a praxi, a tak se mu mnozí začínající fotografové vyhýbají a prezentují se tak, že pracují výhradně se světlem přirozeným. Na tom samozřejmě není nic špatného, pokud tím ovšem pouze nemaskují svoji neznalost. Při použití umělého světla má fotograf vše pod kontrolou. Sám si zvolí ideální expoziční parametry, kterými může vyjádřit svůj záměr a těm pak přizpůsobí nastavení světla.

Poněkud složitějším je fotografování v přirozeném světle. Ne technicky.

Jak vybrat portrétního fotografa

I naprostý laik dokáže díky automatickým expozičním funkcím ve fotoaparátu pořídit správně exponovaný snímek. Složitější je to ovšem s realizací tvůrčího záměru. Světlo máme pod kontrolou pouze omezeně, a pokud ho chceme dokonale zvládnout, obvykle se neobejdeme bez asistentů, kteří nám pomáhají světlo usměrňovat pomocí odrazných desek a dalších pomůcek. Pokud nedisponujeme dostatečně velkým štábem asistentů, nezbývá než se světlu na scéně přizpůsobit. Tzn. je potřeba najít takové místo, kde je světlo ideální pro umístění portrétovaného, přičemž musíme věnovat pozornost okolí a zejména pak pozadí za portrétovaným. Také expoziční hodnoty musíme přizpůsobit světlu na scéně a mnohdy tak nemůžeme důsledně dodržet původní tvůrčí záměr. Např. když je světla příliš, tak si nemůžeme dovolit fotit s dostatečně

Zkušební neupravený portrét pro ukázkou plochého nasvícení. K nasvícení byl použit interní blesk fotoaparátu. Obličej není vymodelován, pod bradou vidíme ostrý stín.

Zkušební neupravený portrét pro ukázkou směrového měkkého nasvícení, které modelku krásně vymodeluje. K nasvícení byl použit systémový blesk opatřený difúzním deštníkem umístěný napravo od fotoaparátu.

Lokální světlé a tmavé fleky budou odstraněny při následné retuši.

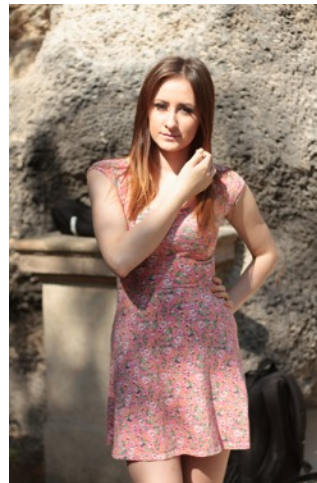
otevřenou clonou pro rozmazání pozadí za portrétovaným. Zkušený profesionál si ale i zde dokáže poradit. Např. pomocí neutrálního filtru, kterým omezí množství světla vstupující do objektivu.

Na znalosti a zkušenosti nejnáročnější je použití kombinace světla přirozeného a umělého. K této kombinaci přistupujeme, pokud je pozadí příliš světlé oproti portrétovanému. Typickým příkladem je fotografování za úsvitu či západu, kdy buď vyfotografujeme siluetu proti krásně zbarvenému nebi, nebo dobře exponovaný portrét s nebem zcela bílým. Tím, že si umělým světlem přisvítime portrétovaného, můžeme docílit toho, aby bylo správně exponováno pozadí i portrétovaný.

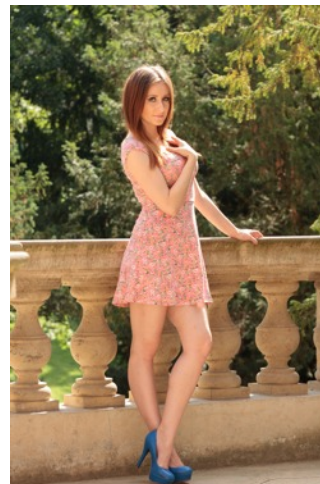
Základní poučkou rozšířenou mezi majiteli fotoaparátu je věta „Fotografuj se sluncem za zády“. To je naprosto

Jak vybrat portrétního fotografa

v pořádku, pokud si fotíte jízdní řád na autobusové zastávce. Přímé světlo je ovšem dokonale ploché a nekresebné. To má sice u portrétů i výhodu, díky ztrátě kresebnosti dojde k vyhlazení pleti, ale jinak je celkově portrét nezajímavý. Snahou fotografa je tedy umístit světlo bokem k portrétované osobě, aby ta byla na fotografii plasticky vykreslena. Nechtěné detaily v pleti, které se tímto způsobem svícení zvýrazní, poté odstraní při retušování snímku. Zde je další možnost jak odlišit fotografy. Kvalitní fotograf věnuje odpovídající čas a úsilí finální úpravě snímku v počítači. To není nic nového. Rozdíl je v tom, že zatímco dříve retuše prováděl tým odborníků ve fotolaboratoři, dnes se veškeré úpravy provádějí v počítači. Neupravený snímek je polotovar, který by Vám profesionální fotograf neměl ani ukázat, natož odevzdat jako hotovou práci.

Zkušební neupravený portrét pro ukázkou chybného nasvícení přirozeným světlem. Portrét obsahuje nepěkné tvrdé stíny a modelka mhouří oči proti ostrému slunci.

Zkušební neupravený portrét pro ukázkou správného nastavení modelky vůči světlu na scéně. Slunce je za modelkou. Ta je nasvícena odraženým rozptýleným světlem, které tvoří jemné stíny a modelku neoslepuje.

Pro kvalitnější vymodelování postavy by bylo možno použít odraznou desku nebo umělý zdroj světla (systémový blesk).

Na ukázkových fotografiích, které jsou neupravené (tedy nehotové) můžete porovnat rozdíl mezi přímým (plochým) nasvícením a nasvícením ze 45°, které je daleko plastičtější a zajímavější.

V případě fotografování v přirozeném světle mnohdy musíme ustoupit z tvůrčího záměru a přizpůsobit se světlu. Na ukázkových fotografiích jsou vidět tvrdé stíny a vypálené fleky při fotografování na ostrém slunci. Asistenta, který by přidržel nad modelkou velkou difuzní plochu a světlo tak změkčil, jsem s sebou neměl. Nezbývalo tedy, než modelku otočit zády ke slunci. Slunce tak krásně vyrýsovalo modelčiny kontury. Přestože je světelný zdroj za zády modelky, tak ta netone ve stínu, neboť je osvětlená světlem, které se na ni odrazilo od betonu, na kterém stála. Rovněž pozadí není přesvětlené, neboť jsem pro něj záměrně zvolil tmavý lesík a ne oblohu.

Jak vybrat portrétního fotografa

Perspektiva

Druhý aspekt je majiteli fotoaparátů také velice podceňovaný. Perspektivu výrazným způsobem ovlivňuje použitá ohnisková vzdálenost objektivu. Pokud si v reálném světě chceme prohlédnout druhého člověka, musíme si od něj držet určitý odstup. Z této pozorovací vzdálenosti nám sledovaná osoba přijde souměrná. Perspektivě lidského oka se ze standardních objektivů nejvíce přibližuje objektiv s ohniskovou vzdáleností 50 mm.

Při fotografování s objektivem s menší ohniskovou vzdáleností musíme pro vyplnění obrazového pole přistoupit blíže, neboť pokud bychom fotili z přirozené pozorovací vzdálenosti, portrétovaný by byl na fotografii příliš malý a ztrácel by se v ní. To, že změním stanovisko má ovšem za následek změnu perspektivy. Objekty

Zkušební neupravený portrét pro ukázkou nevhodně zvolené perspektivy. Použitím objektivu s příliš krátkou ohniskovou vzdáleností (širokoúhlý objektiv) došlo k deformaci postavy. Deformace je navíc zvýrazněna snímáním z úrovně očí.

se od sebe začínají více oddalovat, mění se totiž jejich relativní vzdálenost k fotoaparátu. To má za následek výrazné deformace postavy a obličeje, neboť to, co je k objektivu blíže se jeví větší než ve skutečnosti a to co je od objektivu dále se jeví menší než ve skutečnosti. Portrétovanému tak zvětšíme čelo, protáhneme nos a uši apod. Takový portrét není příliš lichotivý. Naopak zkušený fotograf dokáže těchto vlastností využít ve svůj prospěch a napózuje portrétovaného takovým způsobem, aby zmenšil partie těla, které jsou příliš výrazné a zdůraznil přednosti portrétovaného.

První ukázková fotografie má ohniskovou vzdálenost 24 mm a je fotografována z úrovně očí. Jedná se o napodobení dnes tolik rozšířených záběrů z mobilních telefonů, které je možno spatřit napříč sociálními sítěmi. Vlivem malé snímací

Jak vybrat portrétního fotografa

vzdálenosti je modelka zcela zdeformována. Má obrovskou hlavu a malé nohy. Pro srovnání uvádím fotografii, na které je modelka snímána v té samé situaci, ovšem s objektivem s ohniskovou vzdáleností 80 mm, která je obecně pokládána za ideální pro fotografování portrétů. Použití delší ohniskové vzdálenosti mi umožnilo od modelky poodstoupit a tím zkomprimovat perspektivu. Fotografoval jsem z úrovně pasu. Modelka je naprosto souměrná, žádná její část není opticky zdeformována.

Kompozice

Kompozice určuje, jakým způsobem jsou jednotlivé prvky ve fotografii (tradičně přední, prostřední a zadní plán) umístěny jak vůči okrajům fotografie, tak vůči sobě navzájem. Kompozice je dána pozicí fotografa vůči fotografované scéně. Volbou stanoviště fotograf určuje, kde se

Zkušební neupravený portrét pro ukázkou správně zvolené perspektivy. Byl použit objektiv s ohniskovou vzdáleností 80 mm, který umožnil fotografovat z dostatečného odstupu.

budou jednotlivé prvky fotografie nacházet. Existuje řada kompozičních pravidel, jejichž dodržením lze docílit harmonicky působící fotografie. Pravidla kompozice jsou většinou vnímána jako úplný základ a tak je to první věc, kterou se začínající fotografové (a majitelé fotoaparátů) učí. Bohužel většinou u ní také se studiem skončí a už se nevěnují tomu nejdůležitějšímu, tedy světlu. V portfoliu fotografa si tedy všimněte zda je portrét dobře čitelný vůči pozadí, neměl by se v něm ztrácet. Zda není portrét v kolizi s dalšími prvky na fotografii (např. jestli portrétovanému netrčí z hlavy sloup veřejného osvětlení apod.). Jak na Vás celkově snímek působí, jestli klidně nebo roztěkaně. Kompozice snímku by měla být taková, aby na sobě portrétovaný udržel Vaši pozornost a zrak Vám nesjížděl k nezajímavým okrajům fotografie.

Úpravy fotografií

Jak jsem již zmínil dříve, každá pořízená fotografie je polotovarem, který je potřeba dotvořit v digitální komoře. Digitální fotoaparáty fungují tak, že uloží surová data ze snímače do své paměti. Tato data obsahují informace o množství světla, které dopadlo na každou buňku snímače a o barvě této buňky. Pokročilé fotoaparáty umožní tato surová data uložit pro následné zpracování. Fotograf může v digitální komoře tato data

© Jan Zeman, 2014

Práce s přirozeným protisvětlem u glamour portrétu. Světlo modelku doslova obtěká a pomáhá tvarovat postavu. Modelka přisvícena odraznou deskou.

vyvolat a vytvořit z nich fotografii. Má tak celý proces vzniku fotografie pod kontrolou. Určuje tonalitu, barevnost, zřetelnost, saturaci, zostření atd. Je zcela na jeho vkusu, jak s daty naloží a jakou fotografii z nich vyrobí. Podobu výsledných fotografií také velmi ovlivňuje volba počítačové aplikace, kterou fotograf použije. Každá z desítek aplikací, které pro tento účel existují, pracuje s poskytnutými daty trochu jinak a lze tak docílit různých vzhledů.

Naproti tomu, majitelé fotoaparátů většinou pro vyvolání fotografií spoléhají na procesor svého fotoaparátu. Po pořízení snímku totiž fotoaparát surová data, která získal osvitom snímače, pošle do interního procesoru, který provede jejich automatické vyvolání a uložení do formátu JPEG. Ten se pak uloží na paměťovou kartu. Takto tedy rovnou vzniknou „hotové“ fotografie, u kterých je

Jak vybrat portrétního fotografa

problematičtější dělat dodatečné úpravy. V takovém případě se fotograf vzdává možnosti ovlivnit podobu výsledné fotografie (pomineme-li možnost nastavení několika základních parametrů před pořízením snímku) a zcela se spoléhá na automatické vyvolávací algoritmy.

U portrétů je žádoucí kromě základních úprav tonality a barevnosti provést také pokročilou retuš pro zjemnění pleti, zvýraznění a vyčištění očí a rtů atd. Pokud má být retuš kvalitní, vyžaduje poměrně rozsáhlé znalosti a praxi v práci s grafickým editorem a grafickým tabletem. Kvalitní retušér nikdy pro zjemnění pleti nepoužívá trik s jejím rozmazáním, ale poctivě ji čistí pór po póru. Často narazíte na fotografie, kde fotograf bez potřebných znalostí a schopností pleť pouze rozmaže. Na podobném principu jsou založeny také

© Jan Zeman, 2013

Kreativní portrét. Původní snímek byl jednoduchý záběr na bílém pozadí, který byl počítačovou montáží vložen do prostředí a následně na něm byla provedena výrazná stylizace.

různé počítačové aplikace sloužící k automatickým retuším portrétů. Výsledkem jejich použití je většinou portrét, který má zářivé zuby a bělmo v očích a zcela voskovou pleť bez jakékoli struktury. Těmto nepřírozeným portrétům se snažte vyhnout, kvalitní retuš je taková, u které netrénované oko na první pohled ani nepoznává, že byla aplikována.

Když už platíte profesionála za pořízení portrétu, který by Vás měl připomínat dalším generacím, vyvarujte se módním grafickým úpravám fotografie. Fotografie by měla být nadčasová. To že je zrovna v módě Instagram neznamena, že tomu tak bude i za deset let. Čistá fotografie bez zbytečných stylizačních efektů přetrvává mnohem delší dobu.

Fotografická vizáž

Fotografické líčení je rozdílné od toho běžného, takže připlatit si za vizážistku, která má zkušenosti s líčením pro fotografování a v dnešní době většinou i se stylingem účesu se určitě vyplatí. Kvalitní nalíčení je ve většině případů rozdílovým faktorem mezi dobrou a skvělou portrétní fotografií.

© Jan Zeman, 2014

Fashion portrét. Nasvíceno měkkým směrovým zábleskovým světlem.

Závěrečné shrnutí

Fotografa vybíráme především na základě jeho portfolia. Každý fotograf má odlišný styl a je potřeba vybrat takového, jehož práce se nám líbí. Vybíráním fotografa na základě ceny jeho služeb, aniž bychom se dopředu seznámili se stylem jeho práce, je značně riskantní.

V žádném případě se nerozhodujeme podle množství odevzdaných fotografií. Několik perfektních fotografií má

Jak vybrat portrétního fotografa

mnohem vyšší hodnotu než stovka průměrných záběrů.

Fotografie není hotová, dokud není vytištěná na kvalitním papíru. Volíme tedy fotografa, který nám odevzdá kvalitní produkt, u něž ručí za přesné podání barev a tonality. To, že se fotografie jeví perfektní na displeji mobilního telefonu ještě neznamena, že je dostatečně kvalitní i pro tisk.

© Jan Zeman
Otradovická 727/3
142 00 Praha 411

IČ: 71270817

janz@janz.cz
+420 608 635 868

portretyzeman.cz
janzemanphotography.com
janz.cz